

ASKOLA SEURAKUNTATALO

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 1978

L. Väkeväinen

Esikist. tto 1/3.1.1979

M

ASKOLA SEURAKUNTATALO

Kivikautisen asuinpaikka-alueen kaivaus

Lea Väkeväinen 1978

Sisällys		sivu
Johdanto		2
Kaivauspaikan esittely		3
Asuinpaikka-alueiden sijainti ja topografia		3
Kaivaustekniikka		4
Kaivausalue I		5
Maalajit		5
Kaivausalue II		5
Maalajit		5
Löydöt ja löytötiheys		6
Yhteenvedo		7
Luettelo kartoista ja kuvatauluista		8
Kopio peruskartasta 3022 01 ASKOLA painettu 1963 HKI A4		9
Yleiskartta 1:500	A 8 2	10
Pintavaaaituskartta 1:200	A 8 2	11
Pohjavaaaituskartta 1:200	A 8 2	12
Kuvataulu		13

KARTAT s. 10 - 12 ERIKSEEN L 41

Johdanto

Askolan kirkonkylässä tapahtuvan Porvoo-Orimattilan tieoikaisun sekä siihen liittyvän jalankulku- ja ~~postitien~~^{Yö} tien rakentamisen johdosta sain kesällä 1978 museoviraston esihistorian toimistosta määräyksen suorittaa paikalla koekaivaukset mahdollisen kivikautisen asuinpaikan toteamiseksi. Suunnitteilla olleen tielinjan läheisyydessä sijaitsevasta pellosta on löydetty runsaasti kvartsi-iskoksia (KM 20279:1-7) ja filtri Ville Luhon tutkima Askolan Vanhapelto sijaitsee tuhoutuvaksi ilmoitetun alueen läheisyydessä.

Kaivaukset suoritettiin ajalla 12.- 31.7.1978. Tutkimukset rahoitti Uudenmaan ^{pöytä}TVL - 40 148 mk. Alueella tutkittiin yhteensä 222 m².

Helsingissä 30. marraskuuta 1978

Lea Väkeväinen

Lea Väkeväinen

Askolan Seurakuntatalo

Koekaivaus mahdollisten kivikautisten asuinpaikkojen toteamiseksi

Kylä: Askola

Maanomistaja: Uudenmaan piirin TVL, os. 00211 Helsinki 21, pl. 5

Peruskartta: 3022 01 ASKOLA, painettu 1963 Helsinki

Kaivausalueen I koordinaatit: $x = 1406$

$y = 2316$

$z = n. 41 \text{ m ymp.}$

Kaivausalueen II koordinaatit: $x = 1398$

$y = 2320$

$z = n. 34,50 \text{ m ymp.}$

Alueelta tulleet löydöt: KM 20357: 1-37

Sivut 9-12 kertomukseen liittyviä karttoja

Sivu 13 kuvataulu, jossa valokuvat negatiiveista ff. 49365-67.

Luettelo kartoista ja valokuvista on kertomuksen lopussa s. 8.

Diar. 24.11.1978

Asuinpaikka-alueiden sijainti ja topografia

Askolan Seurakuntatalon kivikautiset asuinpaikka-alueet I ja II sijaitsevat Askolan kirkonkylän keskustassa. Alue I sijaitsi Seurakuntatalon pihamaalla ja alue II Seurakuntatalosta n. 125 m kaakkoon sijaitsevalla pellolla. Pihamaa oli nurmikolla ja maasto vietti paikalla loivasti etelään päin. Pelto sen sijaan oli kynnetty ja maa vietti melko jyrkästi pellon luoteispäässä kohti kaakkoa (kartat s. 9,10).

Kaivaustekniikka

Kaivaus aloitettiin paaluttamalla seurakuntatalon pihamaalle 45 metriä pitkä lähes pohjois-etelä-suuntainen peruslinja, jonka etäpuolel-^{h.}le paalutettiin alueen pohjoisosassa kahden metrin levyinen ja 18 metrin pituinen koeoja K 0 - 24. Peruslinjan eteläpäähän, linjan länsipuolelle paalutettiin toinen kaksi metriä leveä ja 18 metriä pitkä koeoja I 42-58. Koeojien välille kaivettiin kaksi 2 x 2 metrin suuruista koekuoppaa (kartat s. 10,11). Koeojaa I 42-58 laajennettiin siitä tul-^{i-tä}leiden löytöjen perusteella 1 metri länteen päin. Kaivausta vaikeuttivat suunnitellulla tielinjalla ollut puhelinkaapeli ja isot arvopuut (kartta 10, kuvat 1, 2 s. 13).

Pellolle paalutettiin luode-kaakko-suuntainen 68 m pitkä peruslinja. Linjaan, sen lounaispuolelle paalutettiin 2 metriä leveä ja 20 metriä pitkä koeoja 498/1000-1018. Samaan peruslinjaan koordinoitiin lisäksi 22 kpl 2 x 2 metrin ja 6 kpl 1 x 1 metrin suuruista koekuoppaa (kartat s. 10, 11). Pihamaalla ja peltoalueella sijainneita kaivauksia ei voitu sijoittaa samaan koordinaatistoon johtuen tielinjan suunnasta ja korkeuskäyrien sijainnista. Kaivaukset on sidottu toisiinsa, Pisteisiin Nl 108 ja 500/1000 (kartta 10).

Mittaukset suoritettiin alueella I aina ruudun länsikulmassa olleesta paalusta. Lähtöpisteenä oli K 0 ja ruudut merkittiin kirjaimin ja parittaisin numeroin. Alueella II mittaukset suoritettiin ruudun lounaiskulmassa olleesta paalusta. Lähtöpisteenä oli paalu 500/1000. Ruudut merkittiin parittaisilla numeroilla (kartta s. 11).

Kaivausalueella I käytettiin kiintopisteenä koeojan länsipuolella ollut matalaa maakiveä (TVL:n kiintopiste), jonka lukema oli 105 ja korkeus merenpinnasta 41.93 m. Alueella II käytettiin kahta kiintopistettä.

Kiintopiste II sijaitsi kaivausalueen luoteisosassa olleessa rajapyykissä. Sen lukema oli 126 ja korkeus merenpinnasta 36. 24 m. Kiintopiste III sijaitsi kaivausalueen kaakkoisosassa olleessa rajapyykissä ja sen lukema oli 321 ja absoluuttinen korkeus 32,23 m ymp (kartat 10, 11, 21).

Koeojat ja kuopat kaivettiin suurimmaksi osaksi lapiolla pohjaan saakka tasoittain. Likamaaläikkien ja kiveysten puuttuessa tasoista ei piirretty karttoja.

Kaivausalue I

Valokuvat 1, 2, s. 13

Maalajit

Kaivausalueella I oli koeojaa K 0-2⁴/₈ peittävän nurmikon paksuus n. 5 cm. Sen alta tuli esiin 25-30 cm paksu multakerros (vaikutti täytemaalta). Multakerroksen alta paljastui koeojan pohjoisosan ruuduista hiesun sekainen savi, joka n. 50 cm syvällä muuttui puhtaaksi kovaksi saveksi. Koeojaa I 42-58 peitti n. 3-5 cm:n vahvuinen nurmikko, jonka alta tuli esiin n. 10 cm paksu huuhtoutunut hiekka. Huuhtoutuneen hiekan alta tuli näkyviin erittäin hienorakeinen vaalea hiekka. Koeoja kaivettiin n. 50 cm syvälle (kartta 12).

Kaivausalue II

Valokuva 3, s. 13

Maalajit

Pellon pintakerrokset olivat osittain sekaisin kynnon jäljiltä. Multaker-

roksen vahvuus vaihteli 20-30 cm:iin ja sen alta tuli näkyviin puhdas kova savi. Koeajat ja kuopat kaivettiin n. 30 cm syvälle (kartta 12).

Löydöt ja löytötiheys

Irrallisia löytöjä kertyi seuraavasti:

Kaivausalue I

Kivilajiesineitä

taltan kappaleita 3 kpl

hioimen kappaleita 2

Kvartsi

kaapimia 3

iskoksia 10

Kaivausalue II

Kvartsi

kaapimia 10

iskoksia 24

Koeaja K 0-2⁴ oli lähes löydötön. Ruuduista K 6, 14, 20 ja 28 löytyi muutama kvartsi-iskos 20-30 cm syvältä mullan ja hiekan rajalta.

Koeojan I 42-58 ruuduista 44, 50 löytyi kustakin taltan kappale (KM 20357: 7: 11), pl. 176, 189. Koeojan viereisistä ruuduista H 50 löytyi sekä taltan kappale (KM 20357:13) pl. 203 että hioimen kappale (KM 20357: 14) pl. 209 tasoista 2 ja 3. Yleensä alueella oli löytötiheys vähäinen - 2-3 löydöstä ruudusta.

Myös pellolla olleesta koeojasta ja-kuopista löytyi vähän 1-2 löytöä ruudusta ja nekin tulivat tutkitun alueen luoteisosan ruuduista.

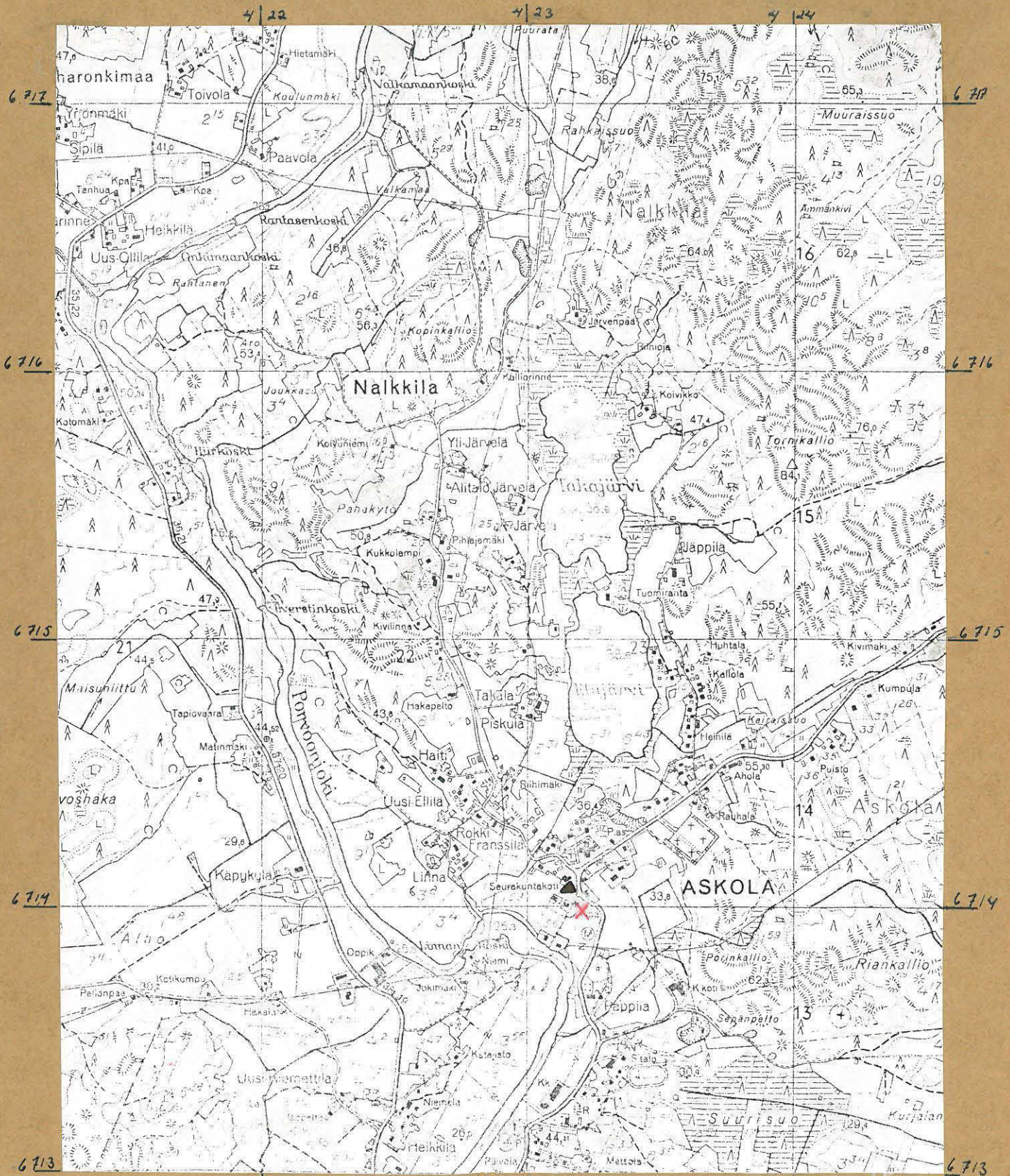
Yhteenveto

Alueilla tutkittiin yhteensä n. 222 m². Kaivausalueen I löytöjen alarajaksi saatiin 40.80 m ymp. Asuinpaikan ydin sijaitsee todennäköisesti kaivausalueen länsipuolella sijaitsevalla pellolla, josta on kerätty irtolöytöjä (KM 20279: 1-7). Pellolla sijainneen asuinpaikka-alueen alarajaksi mitattiin 34.65 m ymp. Pellolle löydöt ovat vierineet melko varmasta kaivausalueen II luoteispuolella olevalta terassilta, joka on kaupan pihamaata ja nykyisin asfaltin peitossa. Tuhoutuvaksi ilmoitettu alue saatiin kokonaisuudessaan tutkituksi.

- Kartat: s. 9 Kopio peruskartasta n:o 3022 01 ASKOLA painettu
1963 Helsinki
- s. 10 Yleiskartta 1:500 A 3, piirretty omien mittausten
mukaan
- s. 11 Pintavaaituskartta 1:200 A 3
- s. 12 Pohjavaaituskartta 1:200 A 3

Kuvataulu

- s. 13 Kuva 1, kaivausalue I paalutuksen jälkeen (neg.49365)
- s. 13 Kuva 2, kauvausalue I, koeoja (neg. 49366)
- s. 13 Kuva 3, kaivausalue II (neg. 49367)

- ▲ kaivausalueen I koordinaatit x= 1406
y= 2316
- × kaivausalueen II koordinaatit X= 1398
y= 2320

1

f.49365

kaivausalue I koeja K 0-24
valok. etelästä pohjoiseen

2

f.49366

kaivausalue I koeja I 42-58
valok. pohjoisesta etelään

3

f.49367

kaivausalue II koeja 498/1000-1018
valok. luoteesta kaakkoon